

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

професійного творчості; направлена педагогічна робота по естетичному і нравственому вихованню студентів; емоційна насиченість всіх видів навчальної діяльності; організація естетичної, моральної, синтетичної рефлексії культури; опора на творчий, професійно- і особисто-орієнтований підходи в реалізації всіх циклів навчальних дисциплін.

Средствами, дозволяючими формувати професійно-творчу позицію, є: рефлексія і саморефлексія; створення можливостей для раннього початку професійної діяльності; надання студенту можливості вибору і прийняття рішень щодо побудови індивідуальної траєкторії навчальної діяльності; самопізнання, саморегуляція, самоактуалізація, суб'єктне поведіння студента в різних ситуаціях; активізація духовно-етичних, естетичних аспектів в самостійній роботі студентів; різноманітність форм навчальної і позааудиторної роботи.

Роботу по формуванню професійно-творчої позиції необхідно проводити в контексті освоєння всіх навчальних дисциплін, але особливе значення для цього процесу мають дисципліни мистецтвознавчої і культурологічної спрямованості.

З урахуванням перерахованих організаційно-педагогічних умов, виявлених напрямків педагогічної роботи, науково-методологічних розробок, досвіду української архітектурно-дизайнерської школи нами була розроблена авторська методика викладання мистецтвознавчих і культурологічних дисциплін, що сприяє формуванню професійної позиції студента.

АКТИВІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ. СИСТЕМА ВПРАВ, ЗАДАЧ ІЗ ЛОГІЧНИМ НАВАНТАЖЕННЯМ»

Ноздрова О. П.

Університет Ушинського, Україна

У зв'язку з інтеграцією України в європейський освітній простір передбачено невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні, зокрема підтримку і стимулювання інтелектуально й творчо обдарованих дітей та молоді, самореалізацію творчої особистості в сучасному суспільстві. Базовим принципом реформування змісту освіти визнано самостійність і творчу активність особистості в оволодінні знаннями.

Проблемі підготовки творчого вчителя присвячено численні психолого-педагогічні дослідження. Питанням творчого становлення студента у процесі виконання самостійної роботи творчо-пошукового характеру присвячено праці А. Алексюка, В. Козикова, К. Макогона, П. Підкасистого та ін. Творчі основи самовдосконалення й самореалізації майбутнього вчителя у своїх публікаціях розглядають Л. Баженова, С. Елканов, О. Киричук та ін. Сучасними дослідниками активно розробляються методологічні й теоретичні засади підготовки творчого вчителя, які, однак, потребують конкретної реалізації в змісті окремих дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Програма дисципліни «Методика викладання математики в початкових класах. (Система вправ, задач із логічним навантаженням)» забезпечує творчий характер роботи студентів і розглядає її як невід'ємну частину засвоєння ними навчального матеріалу курсу. Практичні заняття з цієї дисципліни будуються так, щоб студенти змогли усвідомити основні методичні вимоги до вивчення тих чи тих розділів програми, навчилися самостійно опрацювати методичну літературу, вміли підготувати змістовну доповідь, реферат, проаналізувати виступи, сформувати чіткий лаконічний висновок, дібрати літературу до окремих розділів курсу методики навчання математики в початкових класах, написати реферат, анотацію, скласти конспект.

Мета навчальної дисципліни – формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів у сфері вивчення теоретичних основ логіко-математичної підготовки в навчально-виховному процесі початкової школи; розширення знань та вдосконалення вмінь студентів в організації навчально-творчої діяльності учнів на уроках математики та в позакласній роботі.

Особлива увага в роботі зі студентами приділяється розв'язуванню системи завдань із логічним навантаженням. Питання методики роботи над завданнями з логічними задачами в курсі математики в початкових класах розглядали М. Байтова, М. Богданович, Н. Істоміна, О. Митник. Роботи методистів присвячені керівництву діяльністю учнів під час розв'язування задач, активізації розумової діяльності учнів тощо. На думку М. Богдановича, до різновидів логічних задач доцільно віднести: задачі-жарти; задачі – головоломки; задачі-висловлення; задачі на доведення; задачі на спосіб послідовного вилучення; задачі на спосіб послідовного випробування; задачі на визначення

всіх можливих варіантів; задачі, під час розв'язування яких слід урахувати просторове розміщення предметів; задачі на відшукування закономірностей та з'ясування причин їх порушення [1].

До завдань із логічним навантаженням О. Митник [3] відносить завдання, в яких зв'язки між даними й шуканим висловлено нечітко. Тому в процесі роботи необхідно розкрити й встановити наявні зв'язки. Успішне розв'язання зазначених завдань залежить від уміння будувати складні судження – міркування зі сполучниками: і, чи, якщо,... то.

Це такі види задач із логічним навантаженням: задачі, які розв'язуються з кінця; задачі на знаходження маси тіл; задачі на справедливий розподіл предметів; задачі на знаходження компонентів при відомих значеннях суми, різниці; комбіновані задачі з логічним навантаженням.

Найбільшу творчу активність у студентів викликають завдання, що сприяють формуванню в учнів уміння аналізувати, порівнювати, класифікувати математичні об'єкти. У результаті спільної роботи студенти виділяли операції, що входили до класифікації й складали правило – орієнтир для її проведення.

1. Визначити властивості об'єктів для класифікації (аналіз).
2. Порівняти об'єкти за загальними або спеціальними ознаками (зіставлення і протиставлення).
3. Вибрати основу для класифікації.
4. Розбити об'єкти на класи відповідно до основи класифікації.
5. Назвати кожний клас об'єктів.

Серед творчих завдань окреме місце займали вправи па пошук закономірностей. Після їх розв'язування студенти визначали, що елементами закономірностей могли бути числа, геометричні фігури, слова, букви, виділили види завдань (визначення загальної ознаки або властивості даних елементів; продовження ряду елементів закономірності з поданих елементів; вилучення зайвого елемента закономірності).

Під час вивчення геометричних фігур студенти використовували логічні завдання, які мали уточнити уявлення дітей про фігури, розглядали різні види фігур, порівнювали їх, конструювали. Виконання таких завдань є дуже корисним: формуються стійкі уявлення про геометричні фігури, розвивається просторове мислення, навички конструювання, логічне мислення й увага.

Студенти на практиці оцінили переваги розв'язування логічних задач різними арифметичними способами, оскільки це сприяло досягненню багатьох цілей навчально-виховної роботи з учнями. В цій діяльності закладені великі можливості для підвищення математичної освіти (розвиток кмітливості, логічного мислення тощо).

Пропозиції й вимоги щодо розв'язування логічних задач різними способами вміщено в чинних підручниках з математики, у численних методичних розробках для вчителів, однак, на наш погляд, роботу слід вести ще більш поглиблено й систематично. Адже вона привчає особистість самостійно висувати гіпотези й перевіряти їх, порівнювати результати, доходити висновків, тобто вчить мислити. Крім того, вироблення звички шукати інший варіант розв'язування дуже важливо для майбутньої творчої, зокрема наукової діяльності, а саме, вміння працівника знаходити неординарні шляхи вирішення проблеми, забезпечує успіх у професійній діяльності.

Запропонована система організації творчої роботи студентів з дисципліни «Методика викладання математики в початкових класах». Система вправ, задач із логічним навантаженням спирається на психологічні основи розвитку творчої особистості, що надає студентам можливість якісно засвоїти навчальний матеріал, активізує пізнавальний інтерес, стимулює навчально-дослідницьку і творчу активність.

Література

1. Богданович М. В. Методика розв'язання задач у початковій школі: [навч. посібник] / М. В. Богданович. – [3-те вид., перероб. і допов]/– К. : Вища школа, 1990. – 183 с.
2. Митник О. Я. Навчально-творча діяльність молодших школярів на уроках математики. Методика навчання математики в системі післядипломної освіти / О. Я. Митник – К. : Початкова школа, 2005. – 96 с.
3. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : [підручник] / С. О. Сисоєва. –К. : Міленіум, 2006. – 344 с.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПІДТРИМУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ В ПЕДАГОГІЧНОМУ НАСТАВНИЦТВІ

Осипова Т. Ю.

Університет Ушинського, Україна

Підтримувальна функція насамперед полягає в педагогічній підтримці учня/студента у процесі соціалізації й адаптації до норм, що існують у суспільстві та в певному навчальному закладі, що дає їм можливість пристосуватися до чинних форм поведінки, виробити власні ціннісні орієнтації, ідентифікувати себе в суспільстві.